

ODM PUBLIC SCHOOL

CLASS : IV
SUBJECT : ପାଠ ୨
CHAPTER NAME : ହୃଦିଲା ଦିନ ର କଥା
SUB TOPIC : ଉପକରଣ , ବିଷୟବସ୍ତୁ ପଠନ

CHANGING YOUR TOMORROW

ODM
EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

ଉତ୍କଳମଣି ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ

ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ର
ସୁଆଣ୍ଡୋ ଗ୍ରାମରେ ଜନ୍ମ ନେଇଥିଲେ
। □□□□ଧୀନତା ର ସଂଗ୍ରାମରେ ସେ
ଥିଲେ ଜଣେ ଆଗଧାଡ଼ିର ଯୋଦ୍ଧା । ନିଜର
କଳମ ବଳରେ ସେ ଇଂରେଜ ମାନଙ୍କ
ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିଜର ସଂଗ୍ରାମ ଆରମ୍ଭ
କରିଥିଲେ। ଓଡ଼ିଆ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ର
"ସମାଜ" ର ସେ ଥିଲେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ।

ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ

ପଞ୍ଚମ-ଓଡ଼ିଶାର □□□□ଧୀନତା
ସଂଗ୍ରାମୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ସଫଳତାର
ସହିତ ଇଂରେଜ ଡ଼କ ମୁକାବିଲା କରିଥିଲେ
। ଇଂରେଜଡ଼କ □□□□ରା ବନ୍ଦୀ
ହୋଇ ସେ ଆସୀରଗଡ଼ ଜେଲ ରେ ୧୮୮୪
ରେ ଶେଷ ନି□□□□ସ ତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ
। ଭାରତ ର □□□□ଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ
ର ସେ ଥିଲେ ଜଣେ ସଫଳ ସେନାପତି

ରମାଦେବୀ ଚୌଧୁରୀ

ଭାରତରେ ଇଂରେଜତ୍ୱ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହୋଇଥିବା ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନ ର ସେ ଥିଲେ ଜଣେ ମୁଖ୍ୟ ପୁରୋଧା । ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀ ତ୍ୱକୁ ସହଯୋଗ କରି ସେ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ଇଂରେଜତ୍ୱ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିଜର ଆନ୍ଦୋଳନ । ସେ ଏକାଧାର ରେ ଥିଲେ ଜଣେ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଓ ସାମାଜିକ ସଂସ୍କାରିକା । ତାତ୍ୱକୁ ଓଡ଼ିଶାର ଜଣସାଧାରଣ ସ୍ତରେ " ମା " ବୋଲି ଡାକୁଥିଲେ ।

ନିସ୍ତୀ ରାଜଗୁରୁ

ଖୋର୍ଦ୍ଧାଗଡ଼ର ରାଜା ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ
(□□□□ତୀୟ) ଡ଼କ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ
ତଥା ମୁଖ୍ୟ ପୁରୋହିତ ନିସ୍ତୀ ରାଜଗୁରୁ
ଇଂରେଜଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଶସ୍ତ୍ର
ସଂଗ୍ରାମ କରିଥିଲେ । ଇଂରେଜ ମାନେ
ତାଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କରି ବାଘି ତୋଟାରେ
ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ଦେଇଥିଲେ ।

ମଧୁସୂଦନ ଦାସ

ହଜିଲା ଦିନର କଥା

ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ

ସକାଳବୁଲା ଦେହକୁ ବଡ଼ ହିତ । ବେଶ ଫୁର୍ତ୍ତ ଲାଗେ, ସତେଜ ଲାଗେ । ସେଦିନ ମଧୁବାରୁ
ସବୁଦିନ ପରି ସକାଳ ବେଳ ସାରି କୋଠିକୁ ଫେରି ଆସୁଥାନ୍ତି । ନିତି କିଲ୍ଲା ପଡ଼ିଆରେ ଘେରାଏ
ବୁଲି ନ ଆସିଲେ ବାବୁଠୁକୁ ଶାନ୍ତି ଲାଗେ ନାହିଁ । ବେଳେ ବେଳେ ବାରବାଟୀ କୁଳେକୁଳେ ଥୋଡ଼ିଏ
ବାଟ ଚାଲିଯାନ୍ତି । ହାତ ରେ ଥାଏ ଶିଙ୍ଘ ବାଡ଼ି । ଘରଲେଉଟାଣି ମନଟା ଟିକିଏ ହାଲୁକା ଲାଗେ
। ଶିଙ୍ଘ ବାଡ଼ି ଟା ହାତ ରେ ଘୁରୁଥାଏ । କାଳି ଅନ୍ଧାର ରୁ ସେ ବାହାରି ଯାନ୍ତି । ଫେରୁ ଫେରୁ
କଅଁଳ ଖରା ପଡ଼ିଯାଇଥାଏ ।

ସେଦିନ କାହିଁକି କେନାଶି ଚିକେ ସଅଳ ଫେରି ଆସିଥାନ୍ତି । ହତା ଭିତରେ ପଶୁ ପଶୁ ଆଖିରେ ପଡିଲା ଗିନା, ଗଡୁ, ଠେକି , ଭାଳ ଥୁଆ ହୋଇଛି । କୋତରା ଲୁଗା ପିନ୍ଧା ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ କେତୋଟି ଅପେକ୍ଷା କରି ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ କାଖରେ କୁନି କୁନି ଛୁଆ । ବାବୁଟକୁ ଦେଖି ସଭିଏଁ ଶତ୍କି ଗଲେ । ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଙ୍କ ଚେହେରା ଯେମିତି, ଛୁଆ ଡକ ଚେହେରା ତାକୁ ବଳି । ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ନୁଖୁରା, ହାତୁଆ ଦେହକୁ ଠାକରା ମୁହଁ । ଓଠ ଶୁଖିଲା , ଆଖି ନିସ୍ତେଜ, ଛୁଆଗୁଡ଼ିଙ୍କ ଦେହ ଫୁଟୁଗୁଳା , ପତଳା ଓ ଦୁର୍ବଳ ଚେହେରା ।

ବାରୁ କାବା ହେଲେ, ଏମାନେ ଆଜି କୁଆଡ଼େ ! ଏଠାରେ କାହିଁକି ! ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ଥରେ ଆଖି ବୁଲାଇ
ବାରୁ ପଚାରିଲେ

- କୁଆଡ଼େ ସବୁ ଆସିଛ ?
- କ୍ଷୀର ପାଇଁ । ଏଇ ପିଲାଙ୍କ ସକାଶେ ।
- କିଏ କ୍ଷୀର ଦେବ ?
- ସୁଦାମ ଭଲ କ୍ଷୀର ଚିକିଏ ଦଉଚି ତ..... ।

ସୁଦାମର ଘର ବିଡ଼ାନାସୀରେ । ସେ ବାବୁଙ୍କ ଗାଈମାନଙ୍କର ହେପାଜତ୍ କରେ । ଗୁହାଳ ଗୋବର, ଚୂନି, ଚୋକଡ଼, ନଡ଼ା, କୁଟା, ଘାସ, କୋଳଥ ସବୁ ତଦାରଖ କରେ । ଖାଇପିଇ ବାବୁଙ୍କ ଘରେ ଥାଏ । ବେଳେବେଳେ ଅନ୍ୟ ବୋଲହାକ କରେ ।

ବାବୁ ତଲାସ କରି ବୁଝିଲେ, ଏମାନେ ଆଜି କେବଳ ଆସି ନାହାନ୍ତି । ଏମିତି ଗଲା କେତେଦିନ ଧରି ଆସୁଛନ୍ତି । ପୁଣି ପଇସା ଦେଇ କ୍ଷୀର ନେଉଛନ୍ତି । କିଏ ପାଏ ତ କିଏ ଅଧପାଏ । ସବୁ ପଇସା ଦେଉଛନ୍ତି ସୁଦାମକୁ । ବାବୁଙ୍କର ମଥାକୁ ରାଗ ଚଢ଼ିଗଲା, ମନେମନେ ସେ ନିଆଁ ହୋଇଗଲେ ସୁଦାମ ଉପରେ । ତାଙ୍କ ଅଜାଣତରେ ସୁଦାମ କ୍ଷୀର ବିକି ପଇସା ରଖୁଛି ? ଆଜି ସୁଦାମ ଘରୁ ବିଦା ହେବ । ହେଲେ ସୁଦାମ ତ ସେପରି ଲୋକ ନୁହେଁ ଏତେଦିନ ଧରି ରହିଲାଣି, ବାବୁଙ୍କର ଲୋକ ଚିହ୍ନିବାରେ ତେବେ କ'ଣ ଏତେ ଭୁଲ ରହିଗଲା ?

ସୁଦାମକୁ ପାଖକୁ ଡାକି ବାବୁ ପଚାରିଲେ । ସୁଦାମ ସିଧାସିଧା ମାନିଗଲା । ସିଏ କାହିଁକି ଲୁଚାଇବ ! କୋଠି ଖର୍ଚ୍ଚ ବାଦ୍ କ୍ଷୀର ଢେର ବଳକା ହେଉଛି । ସେ କ୍ଷୀର ଆଉ କ'ଣ ହେବ ? ତେଣୁ ସେ ବିକି ଦେଉଛି । ସେହି ପଇସାରେ ଗାଈଙ୍କ ପାଇଁ ଚୁନି, ଚୋକଡ଼, ପିଡ଼ିଆ, ନଡ଼ାପାଳ, କିଣି ଖାଇବାକୁ ଦେଉଛି ।

ଏ ସବୁ ଶୁଣି ଗର୍ଜି ଉଠିଲେ ବାବୁ - “ହଜରେ ! ମଧୁ ଦାସ ଶେଷକୁ କ୍ଷୀର ବିକିବ ? ଛିଃ-ଛିଃ ! ତା’ ପୁଣି ଏଇ ଗରିବ ଲୋକଗୁଡ଼ାଙ୍କୁ ! ଲୋକେ ଶୁଣିଲେ କ’ଣ କହିବେ ? ଗାଈଙ୍କର ଯଦି ଦାନୀର ଅଭାବ ହେଉଛି ମୋତେ ଜଣାଇଲୁ ନାହିଁ ? ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ନ ପାରିଲେ ମଧୁ ଦାସ ଗୋଟିଗୋଟି କରି ସବୁ ଗାଈ ବିକିଦେବ ସିନା, କ୍ଷୀର ବିକି ପାରିବ ନାହିଁ । ଅଭାବ ଭିତରେ ଉତ୍କଳ ଟ୍ୟାମେରୀ ଜୋତା କାରଖାନାଟା ନିଲାମ ହୋଇଗଲା । ତା’ ଦେହ ସହିଲା, ତଥାପି ମଧୁ ଦାସ ତଳକୁ ଖସିଯାଇ ନାହିଁ । ନା, ତା’ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । କାଲିଠାରୁ କ୍ଷୀର ମାଗଣା ଦିଆଯିବ । “ଗାଈ ଦୁହାଁଳ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୋଠି ଖର୍ଚ୍ଚରୁ କାଟି ଏହି ଛୁଆମାନଙ୍କୁ କ୍ଷୀର ଦିଆଯିବ ।”

ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଦେଖି ଯାହାଙ୍କର ପ୍ରାଣ ସବୁବେଳେ କାନ୍ଦୁଥିଲା, ସେ କ'ଣ କେବେ ଏଭଳି
କ୍ଷୀର ବିକି ପାରିଥା'ନ୍ତେ ? ଏ ମଧୁ ଦାସ କିଏ; ସେ ବିଷୟରେ ଅଧିକ କହିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । କାରଣ
ସେ ମଧୁ ବାରିଷ୍ଟର, ମିଷ୍ଟର ଦାସ, ମଧୁବାବୁ ଭାବେ ଓଡ଼ିଶାରେ ସବୁଠାରେ ଜଣାଶୁଣା । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଅନେକ
ଲୋକଙ୍କ ମୁହଁରୁ ଉଗଟିଏ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳେ- “ପାଠ ପଢ଼ିବି, କାଳିଆ ଘୋଡ଼ାରେ ଚଢ଼ିବି, ମଧୁବାବୁ ସଙ୍ଗେ
ଲଢ଼ିବି”, ତାଙ୍କ ପରି ପଢୁଆ ଓ ଲଢୁଆ ମଣିଷ ସେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଖୁବ୍ କମ୍ ଥିଲେ । ସେ ରେଭେନ୍ସା

କଲିଜିଏଟ୍ ସ୍କୁଲରୁ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ପାସ କରିବା ପରେ ପ୍ରଥମେ କଲିକତା ପଢ଼ିବାକୁ ଯାଇଥିଲେ । ସେଠାରୁ ଏମ୍.ଏ., ବି.ଏଲ୍, ପାସ କରିଥିଲେ ।

୧୮୮୦ ମସିହାରେ ସେ କଲିକତା ଛାଡ଼ି କଟକ ଚାଲି ଆସିଲେ । ପଢ଼ିଲେ କଟକର “ବିହାରୀ ବାଗ”ରେ ରହି ଅଦାଲତରେ ଓକିଲାତି ଆରମ୍ଭ କଲେ । ପରେ ମିଶନ୍‌ରୋଡ଼ରେ ନିଜ ଘର ତୋଳି ଜୀବନର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହିଠାରେ ରହିଥିଲେ । ଏବେ ତାଙ୍କରି ଘରେ “ଶୈଳବାଳା ମହିଳା କଲେଜ” ଠିଆ ହୋଇଛି । ସେହି ହତା ଭିତରେ “ମଧୁସୂତି” ନାମକ ଏକ କୋଠରୀ ଅଛି । ମଧୁବାବୁଙ୍କର ହାତବାଡ଼ି, ପଗଡ଼ି, ଚଷମା, ଜୋତା, ଦୋସଡ଼ା, ଶାଲ୍ ଇତ୍ୟାଦି ସବୁ ଜିନିଷ ସେଇଠି ସାଇତା ହୋଇ ରହିଛି ।

୧୯୦୫ ମସିହାରେ ମଧୁବାବୁ କଟକରେ “ଉତ୍କଳଟ୍ୟାନେରୀ” ନାମରେ ଗୋଟିଏ ବିରାଟ ଜୋତା କାରଖାନା ବସାଇଥିଲେ । ସେହି କାରଖାନାରେ ଗୋରୁ, ମଇଁଷି, ମେଣ୍ଡା, ଗୋଧୂ ଓ କୁମ୍ଭୀର ଚମଡ଼ାରୁ ଓଡ଼ିଆ କାରିଗରମାନେ ସୁନ୍ଦର ଓ ମଜବୁତ୍ ଜୋତା ତିଆରି କରୁଥିଲେ । ଏ ଜୋତା ବହୁତ ପରିମାଣରେ ବିଦେଶକୁ ଚାଲାଣ ହେଉଥିଲା । ଦେଶ ବିଦେଶରେ ଜୋତା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାର ଟଙ୍କ ଥିଲା । କାମରେ

ଟିକିଏ ଖଇଚା ଦେଖିଲେ ମଧୁବାବୁ ବିଡ଼ାବିଡ଼ା ଜୋତା ପୋଡ଼ି ଦେଉଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ମଧୁବାବୁଙ୍କୁ ଟଙ୍କା ପଇସାର ଘୋର ଅଭାବ ସହିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଶେଷରେ କରଜ ଶୁଫି ନ ପାରିବାରୁ କାରଖାନାଟି ନିଲାମ ହୋଇଗଲା ।

ମଧୁବାବୁଙ୍କର ଶେଷ ଜୀବନରେ ସବୁବେଳେ ଦାରୁଣ ଅଭାବ ଘୋଟି ରହିଥିଲା । ହେଲେ ସେ ଅଭାବ ତାଙ୍କୁ ତିଳେ ହେଲେ ବିଚଳିତ କରି ପାରୁ ନ ଥିଲା । ଯେଉଁ ଖାଦ୍ୟ ସାଧାରଣ ଓଡ଼ିଆ ଖାଏ, ସେହି ଖାଦ୍ୟ ମଧୁବାବୁ ନିତିଦିନ ଖାଉଥିଲେ । ତା' ଥିଲା ପୋଷେ ଭିକିକୁଟା ଉଷୁନା ଚାଉଳର ଭାତ, ଦୁଇ ଚାରିଖଣ୍ଡ ଅମୃତଭଣ୍ଡା ସିଝା, ଅଳ୍ପ କିଛି କ୍ଷୀର, ମଦରଙ୍ଗା କିମ୍ବା ହିଡ଼ିମିଚା ଶାଗ । ଚାରି ପାଞ୍ଚ ମୁଠା ଖଇ ତାଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ଅତି ପ୍ରିୟ ଜଳଖିଆ ଥିଲା, ଯେ ମର୍ମେମର୍ମେ ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କର ଦୁଃଖ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାକୁ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ; ସେ କିପରି କ୍ଷୀର ବିକିଆ'ନ୍ତେ ଦୁଃଖୀ ଦରିଦ୍ରମାନଙ୍କୁ !

ମଧୁବାବୁ ଥିଲେ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଥମ ଇଂରାଜୀ ପଢୁଆ ଏମ୍.ଏ., ପ୍ରଥମ ଓକିଲ, ପ୍ରଥମ ମନ୍ତ୍ରୀ, ପ୍ରଥମ

ବିଳାତଯାତ୍ରୀ । ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲାମାତ୍ରେ ଯେକୌଣସି ଲୋକର ମୁଣ୍ଡ ନଇଁ ଯାଉଥିଲା । ସେ ଓଡ଼ିଶାର ଗୌରବ,

ଆମ ଜାତିର ଗୌରବ, ତାଙ୍କୁ 'ଉତ୍କଳଗୌରବ' ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ୧୮୪୮ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସ ୨୮

ତାରିଖ ଦିନ କଟକ ଜିଲ୍ଲାର ସତ୍ୟଭାମାପୁର ଗ୍ରାମରେ ତାଙ୍କର ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ୧୯୩୪ ମସିହା

ଫେବୃଆରୀ ୪ ତାରିଖ ଦିନ କଟକରେ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା ।

ଅଧ୍ୟୟନରୁ ଲବ୍ଧ ଜ୍ଞାନର
ଫଳାଫଳ

ଭାରତର □□□□ ଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଥିବା
ଓଡ଼ିଶାର ବରପୁତ୍ରରୂପକ ବିଷୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଧାରଣା

ଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟ

ଘରେ “ହଜିଲା ଦିନର କଥା” ଟିକ୍ତୁ ଭଲଭାବରେ ପଢ଼

THANKING YOU
ODM EDUCATIONAL GROUP